

D A C I A

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2

Telefoane:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Tinutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănățene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei, Pentru
țărani, preoți și învățători 300 lei.
Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. N. ILIEȘIU

RĂZBOIUL UNDELOR

Asistăm, de câțiva timp, la o acțiune curioasă a vecinilor noștri dela Vest. Postul de radiodifuziune din Budapesta anunță zilnic câte o revoluție în România, nemai vorbind de „crimele” „sângeroșilor valahi”, cari se produc peste tot, încât, dacă nu ne-am mai îndoi de veracitatea spuselor oficinei ungurești, care a devenit atât de grijulie în ceea ce privește soarta, ar fi să călcăm, cu orice prilej, și în orice timp, numai peste cadavre.

Postul nostru de la București s'a simțit obligat să dea anumite informațiuni, pe lângă celelalte limbi și în limba maghiară. Aceste informațiuni au, să zicem așa, o dublă calitate: sunt adevărate și nu sunt provocatoare. Calmul și faptul veridic e mai convingător decât isteria împoțonată cu cele mai deșănțate minciuni.

Nu noi trebuie să desmințim absurditățile difuzate cu ajutorul undelor, pentru că populația maghiară din România, căreia îi sunt destinate mesagiile de peste hotare, are atâtea mijloace de a se convinge de netemeinicia lor. Nici nu vrem să insistăm asupra acestei laturi, ci subliniem numai manierele cercurilor oficiale maghiare, cari, în aceste vremuri de grele încercări pentru pacea și liniștea Europei, comit imprudența de a face mici incursiuni în treburile altora, fără nici o justificare.

Credem că ar fi foarte neplăcut pentru oficialitatea maghiară, dacă, de exemplu, postul de radio din București ar aminti cotidian că la 5 km. de Budapesta, țăranul maghiar și azi mai ară cu plugul de lemn, iar în regiunea de peste Dunăre, câtă vreme latifundiarii posedă sute de mii de hectare de pământ, cel mai înstărit țăran, nu are decât 9 hectare.

Acestea sunt stări, foarte ușor controlabile și le cunoaște și majoritatea populației ungurești, care din punct de vedere politic nu-i cu nimic mai emancipată decât triburile din Africa. Dar noi vom refuza să ne angajăm într'un război al undelor, pentru că nu are nici un rost și pentru că anumite litigii și așa nu se pot lichida pe calea aerului. Iar ceea ce privește așa zisele „pretențiuni” ungurești, oricare ar fi punctul de vedere al

noi Români de aci, o spunem răspicat că, disprețuind toate născocirile de ordin „istoric” sau „economic” nu ne bazăm decât pe principiul etnic. Marea majoritate a populației din Transilvania a fost și este românească. Cine ar îndrăzni să se atingă de onoarea

Cum răspunde România provocării maghiare

Politica de pace, hotărâtă și reală pe care țara noastră o urmărește este fermă și binecunoscută

Socotelile ungare sortite să dea greș

BUCUREȘTI, 21. (SIR). — Acum câteva zile presa maghiară și Radio Budapesta a răspândit o serie de știri fanteziste cu privire la România, informațiuni culese dela mai mulți dezertori și cari au provocat o legitimă indignare în țările civilizate din Europa.

Ziarul „TIMPUL”, în numărul său de azi dimineața, comentând campania de denigrare pornită și încurajată de oficialitățile maghiare, împotriva țării noastre, răspunde în felul următor stupidelor provocări ungurești:

Postul de radio Budapesta a difuzat în după amiaza zilei de 14 Iulie o serie de informațiuni și comentarii după cunoscutul calapod.

Campania începută în Ungaria nu merită altă replică decât aceea la care s'a oprit guvernul român. Și anume: să se dea o

cât mai largă publicitate în ziarele românești născocirilor oficilor din Budapesta. În felul acesta se dovedește opiniei publice și indeosebi minorităților cătă rea credință și născociri se pun în Ungaria pentru ponegrirea României.

Minoritățile dela noi care știu cât de liniștite sunt lucrurile și stările din România și cât de lesnicioasă e viața, pot să prețuiască mai cu seamă în comparația cu ceea ce se petrece în alte țări cât de înfloritoare sunt stările dela noi. Citind născocirile ce se răspândesc dela Budapesta ne dăm bine seama că ne aflăm în fața unei campanii organizate și dirijate, urmărind anume scopuri.

Socotelile ungare sunt sortite să dea greș. Statul român puternic încheșat dă zilnic noi dovezi de avântul de seriozi-

tate cu care se întărește pe tărâm politic, militar și economic.

Politica de pace hotărâtă și reală pe care țara noastră o urmărește, este pretutindeni bine cunoscută. Campania care se duce de peste hotare ar putea păgubi la noi cel mult raporturile dintre națiunea majoritară și minoritară, îngreunând normala și liniștita așezare a minorităților în cuprinsul statului, care îi ocrotește și care se bizuie pe lealitatea lor.

Dată fiind buna credință și energia de care a dat dovadă în toate împrejurările guvernul nostru suntem convinși — scrie „Timpul” — că această campanie nu va atinge nici acest țel și că raporturile dintre Stat și minoritari, vor urma să se întărească și să se îmbunătățească.

Școlile românești din Ungaria au fost închise

Învățătorii și preoții români din Ucraina Subcarpatică au rămas pe drumuri
O nouă idioată provocare a vecinilor de peste Tisa

București, 21. (SIR). — Ziarul „România” anunță din sursă controlată că organele oficiale ungare din Ucraina Subcarpatică au dispus închiderea a patru școli românești, singurele care ființau în această regiune, lăsând copiii de români fără învățătură iar pe preoții

și învățătorii lor fără salarii, pe drumuri.

Acest nou gen de provocare nu va putea rămâne fără un răspuns și fără o reacțiune serioasă, drastică și imediată din partea noastră.

Organizațiunile minoritare maghiare

din țară nu își au de spus cuvântul lor? Suntem siguri că răspunsul pentru ne-roadele invențiuni de peste Tisa va veni prompt tocmai din partea conducătorilor minorității maghiare, care au posibilitatea să cunoască adevărul și datorită să-l proclame.

Altă crimă politică la Danzig

Danzig 21. — În cursul nopții de ieri un funcționar polon a fost împușcat de către un vameș german, din serviciul Orașului Liber.

Cercurile poloneze și presa apărută azi la Varșovia, precizează că fapta aceasta este o nouă provocare germană și că la mijloc nu poate fi vorba decât de o crimă politică.

Correspondentul agenției germane D. N. B. publică în schimb următoarele amănunte în legătură cu acest incident: Vameșul german din serviciul orașu-

lui Danzig a fost atacat Joi în zori, de un funcționar polon în apropierea de stația de frontieră Postelau, pe când patru la dealungul graniței. În aceste condițiuni el a făcut uz de armă, împușcând pe funcționarul polon.

Correspondentul încheie, că ancheta care s'ar fi făcut imediat după desfășurarea incidentului, ar fi dovedit că vameșul german ar fi fost în legitimă apărare — fapt contestat energic și desmințit de oficialitatea poloneză.

Agencia Havas transmite din sursă poloneză că incidentul în cursul căruia a fost împușcat grănicerul polon s'a petrecut în următoarele împrejurări:

La postul vamal Trzionki, situat la 30 m. de frontieră, un vameș german și doi național-socialiști, au pătruns pe teritoriul polon și deoarece grănicerul polon Witold Budiewicz, a voit să-i aresteze ei l-au omorât cu focuri de revolver. Atăcătorii s'au refugiat apoi pe teritoriul Orașului Liber.

și libertatea acestor Români, va găsi un zid, peste care poate că trec undele, dar se va poticni orice încercare de impilare și hegemonie.

Dorim pacea și înțelegerea cu vecinii nostri Maghiari. Formăm a insulă de 18

milioane Români și vre-o 10 milioane Maghiari în cleștele unor coloși de peste 70 milioane la Nord și peste o sută de milioane la Răsărit. E o situație care ar necesita serioase reflexii din partea poporului Maghiar.

Până când această situație va fi judecată așa cum se cuvine, ținem să subliniem: acceptăm o înțelegere onorabilă, dar vom ști să ne apărăm libertatea până la ultima picătură de sânge.

ROMULUS P. ROȘU

LITERARE :: CULTURALE :: ARTISTICE

Manifestări de artă în Banat

Sunt indeobște cunoscute calitățile de sântăreți ale bănațenilor, calități cari au fost ridicate până la veritabile valori de artă muzicală. Desigur nu poate fi vorba aci numai de creatorii în acest domeniu ca: S. Drăgoi, I. Vidu, Sequens, F. Barbu, I. Perian, coborând până la întregă seria de preoți și dascăli ai sateor bănațene. Faptele ne obligă să amintim cu întemeiată mândrie că mișcarea muzicală face parte din însăși componența spirituală a țaranului bănațean. Aci găsim cele mai vechi grupări corale sătești și fanfare, cu dirijori și chiar compozitori țărani. Dar plenitudinea sufletului țaranului bănațean n'a rămas numai la această manifestare, oarecum mai justificată decât altele, ci s'a desfășurat pe teren gospodăresc, pe cel al scrisului și gazetăresc și cu deosebire pe terenul artei populare. Chilimurile, costumele, cusăturile și însăși gustul de împodobire al locuinței ne confirmă acest adevăr.

Trebuie să credem și să susținem cu convingere că aceste calități spirituale ale țaranului, alcătuiesc temeiul manifestărilor culte, sau în orice caz constituie punctul de plecare al acestor manifestări, fapt de care o minte luminată nu se rușinează.

Putem urmări, mai cu osebire, această desfășurare, pe terenul artelor plastice. Pornind dela ceramica satelor, dela meșterii olari până la încrustătorii în lemn, dela sculptorii de iconostas și până la zugravi, ajungem să vedem cum, pas cu pas dezvoltarea s'a produs, trecând pe încetul la manifestări de artă pură. Nu este un fapt a cărui importanță să fie precumpănită, existența unor zugravi a căror ateliere modeste au fost primele școli de pictură. Dela o asemenea școală, în urmă cu aproape un veac, dela atelierul meșterului zugrav Mihail Velceleanu din Bocșa, a pornit unul dintre pictorii bănațeni Nicolae Popescu. Și câți nu vor fi fost zugravii anonimi care au împodobit locașurile de închinare, lăsând măestria zugrăvitului moștenire ucenicilor lor.

Mișcarea plastice bănațene așa cum o putem deprinde din cele ce se știu, a avut un drum ce e drept lent, dar care descrie o curbă în urcare. Netăgăduit că înecineala se datorește condițiilor dinainte de unire, pentru că de aci încolo manifestările și-au intensificat ritmul.

De îndată ce apar pictori cu o serioasă cultură și pregătire artistică, plastica bănațeană înregistrează etape noi, adăogând cele dintâi valori la patrimoniul său. Această pătrundere în arta pură s'a produs abia în veacul trecut și e reprezentată de doi trei pictori mai de seamă. Cu toate acestea desprinderea de trecut nu s'a făcut în chip brusc, și continuitatea, mai cu osebire a picturii bisericesti a fost păstrată de însăși pictorii reprezentativi ai acestui veac. Cea ce n'a împiedecat iarăși să se caute mijlocul prin care să se dea o pregătire mai temeinică, în ce privește desenul, pictura și pictura religioasă. Astfel vedem în 1877 pe pictorul Nicolae Popescu căutând să înființeze o școală de artă. Prezintă un program complet, obține consimțământul și sprijinul material al episcopiei din Caransebeș, dar nu mai apucă să înființeze o școală, moartea îl răpește încă tânăr fiind.

Dacă nu s'a putut înființa această școală, tendința de a o realiza este o suficientă dovadă, care ne arată că înădvăr mișcarea plastică prinsese rădăcini și necesitatea de organizare și dezvoltare era evidentă.

După război, ca o consecință naturală a marilor evenimente, manifestările artistice pornesc cu pași mai hotărâți. Expozițiile se succed din ce în ce mai încheiate. Artiștii localnici și cei originari din Banat, dar răspândiți prin alte părți simțesc nevoia de grupare, astfel se naște în 1922 „Asociația Bănațeană de

Arte Frumoase.” Această grupare după ce a trecut prin transformări ulterioare ajunge totuși să ridice un palat în roșu, care prin înțelegerea Excelenței Sale Dr. Al. Marta Rezident Regal, va fi terminat și dat destinației.

Fără îndoială că ambianța creată în acest chip, a dus la expozițiile colective și la acel „Salon al Artelor Bănațene” din 1930 care e regretabil că n'a fost repetat an de an. În această atmosferă prielnică și primitoare, în toamna anului 1933 a fost adusă dela Cluj la Timișoara Academia de Arte Frumoase. Se împlinește cu acest prilej, planul din 1877 a lui N. Popescu, visul lui Emanoil Ungu-

reanu și dorința grupării, „Societatea Academiei Artelor Frumoase din Timișoara”.

Că în jurul acestei nou încetățenite instituții de învățământ artistic nu s'au grupat apoi toate forțele și interesele plastice bănațene, rămâne să se lămurească cu alt prilej. Adevărul e că această instituție prin aportul ei mărește cadrul artelor bănațene și lărgeste cerul de probleme din acest domeniu.

Cam acesta ar fi, în rezumat și foarte cu sgârčenje spus, mișcarea plastică din Banat.

Ștefan Gomboșiu

Reportaj estival

Buchete de flori în largă lume — oricând și oriunde Ceva despre „Fleurop”

Desigur nu există atenție mai gingașă decât trimiterea câtorva flori ființei iubite. E un dar care nu se refuză niciodată, e un omagiu care nu poate supăra.

Trei trandafiri roșii, ca sângele... Un buchet de nu-mă-uita, umil ca o rugămintă... Două crini albe și rigizi, ca o fecioară orgolioasă de puritatea ei... Un fir de orchidee, dar de nabab, somptuos ca o blană rară, sau o peană de pasărea paradisului... Câțeva camellii... ori un buchet de violele...

Cine nu le-ar înțelege limba? Ori unde pe glob, orice grai ar vorbi femeia aleasă de o inimă duloasă, acest dulce „esperanto” găsește înțelegere și — ades — ascultare.

Atât timp cât nu sunt decât trei-patru străzi de străbătut, un rapid boy — fraudând monopolul postal — își transportă mesajul parfumat în goana bicicletelor. Dar ce e de făcut când sute și mii de kilometri te despart de dorita destinatară a omagiului discret sau arzător?

Ingenioși negustori au găsit remedii imposibilității deplăne de amănți romântici. Slăbiciunea mea pentru inscripțiile din vitrine m'a pus pe urmele organizației lor, ramificate în toată Europa, într-o florărie din Timișoara. Lângă Teatrul Comunal, sub firma „Riviera”, evocatoare de mîmoze delicate, o florărie ca oricare alta mi-a atras luarea aminte cu tabla „Fleurop”, pusă între gladiole roșii și trandafiri ca de porțelan chinezesc.

„Fleurop”! De câte ori n'am citit acest cuvânt curios fabricat, în vitrina feerică a florarului André Baumann din Bulevardul Montparnasse al Parisului? Patru stațiuni îți permit evadarea din cotidianul banal, la câțiva pași una de alta: Cafenelele Rotonde Dome și Coupole — cu fauna lor de boemă exotice — și florăria, deschisă toată noaptea, a vrăjitorului Baumann. Pe geamurile vitrinelor curge o subțire perdea de apă, prin care se oferă vederii trecătorului dela cele mai simple la cele mai scumpe flori pe care le-a creat natura sau imaginația grădinarilor. Aci, printre coșurile de orchidee, cu prețurile marcate în patru

cifre, am cunoscut cuvântul „Fleurop”.

Este o organizație europeană pentru livrarea florilor în orașele cele mai îndepărtate de clientul cumpărător — așa mi-a mai explicat odată proprietara florăriei „Riviera” din Timișoara. Un catalog, gros ca un dicționar, înșiră toți agenții de pe continent, centrala fiind la Zürich. Un cod extrem de complet permite transmiterea telegrafică detaliată a instrucțiunilor, cum ar fi: „Livrați Drei X. Y. Londra, Strada... numărul, luni între orele 10 și 11, un ghiveci de hortensii, legat cu o panglică verde. Pe un bilet să se scrie: din partea lui Gigă, aducere aminte afectuoasă”. Sau încă mai complicat.

Prețul? Dela 500 lei în sus. Variabil după țară și floare. Cheltuielile depind de modul de transmitere al comenzii: scrisoare, telegraf, telefon.

Se pot trimite flori tălate, ghivece, cununii, coroane mortuare, cu panglică, inscripții, prezentări variabile... Toate aceste detalii se pot fixa în tihnă, fără a ieși din Timișoara: a doua zi Mary, Lucienne sau Carmencita vor avea dovada indiscutabilă că cineva s'a gândit la ele, undeva departe... NICOLAE IVAN.

Încă un țaran-scriitor în Banat

Se cunosc numele țaranilor poeți, gazetari, romancieri bănațeni: Ion Ciucurel, Teodor T. Petrica, Paul Tărbățiu și alții, Rasa lor nu e aproape de a se stinge. În ultimele numere ale revistei „Fruncea” din Timișoara întâlnim semnătura unui scriitor și poet de talent evident, Ion Frumosu. Este un țaran autentic, tânăr de 19 ani din com. Ciuchiu (jud. Caraș), care își trimite poeziile de lângă plug sau coasă.

Sculptorul Ion Vlasiu se mută la București

D. Ion Vlasiu, sculptorul ardelean cunoscut, care s'a revelat ca scriitor de serioase resurse cu volumul „Am plecat din sat”, a fost în 1938—39 profesor la Academia de Arte-Frumoase din Timișoara. Aflăm cu regret că din toamna acestui an d. Ion Vlasiu se stabilește în Capitală. După succesul romanului dsale celui dintâi, va înfrunta din nou publicul și critica cu un al doilea, intitulat „În oraș”. De altfel dsa a terminat recent sculptura în lemn a bisericii satului model din Dioști.

MEMENTO TIMISOAREAN

Calendar

VINERI, 21 IULIE

Ortodox: Cuvioșii Simeon, Ioan și Procopul Iezechil.

Catolic: Sfântul Victor.

Farmacii de serviciu: Circ. I: Kun, Str. Alba Iulia 4. — Circ. II: Maszalts, Piața Badea Cârțan 8 și Zeiner, Str. Ștefan cel Mare 27. — Circ. III: Roxin, Piața Axente Sever. — Circ. IV: Ungvary, Str. Preyer 1. — Circ. V: Kóváry-Chioreanu. — Fratelia: Panajoth. — Freidorf: Eremitis.

Spectacole

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Vineri, 21 Iulie.

Capitol: „Azilul de noapte” după Maxim Gorki, cu Jean Gabin, Louis Jouvet, Susy Prim și Vladimir Sokoloff.

Inceputul repr.: orele 18 și 21.15.

Apollo: „Saltul mortal” cu Albrecht Schönhals, Sabine Peters, T. Loos.

Inceputul repr.: orele 18 și 21.15.

Scala: „Cetatea Destinului” cu Errol Flynn, Olivia de Havilland, Rosalind Russell și Patric Knowles.

Inceputul repr.: orele 17, 19 și 21.15.

Corso (fost Rivoli): „Honolulu” cu Eleanor Powell, Robert Young, George Burns și Gracie Allen.

Inceputul repr.: orele 15, 17, 19 și 21.15.

Atlantice: „Tigrul din Arizona” cu Wallace Beery și „Incurcă Lume” cu Marika Rökk și Georg Alexander.

Biblioteci

Biblioteca Municipală (Str. Ungureanu): deschisă între orele 7.30—13.30. Intrarea liberă.

Sala de Lectură a Institutului Francez de Inalte Studii în România (Bul. Ferdinand I., 1/a: deschisă între orele 19—20. Intrarea liberă.

Radio

VINERI, 21. IULIE

Radio-România, Radio-București, Radio-Experimental. Ora 7: Concert de dimineață (discuri); Gimnastică ritmică; Sfaturi gospodărești; Continuarea concertului dimineții (discuri); Sfaturi medicale. Ora 12: Muzică variată (discuri). Ora 13: Ora Sport, Cota Dunării și a barei Sulina. Ora 13.05: Concert de prânz; Orchestra de salon Radio, dirij. de Constantin Bobescu; Dans slav No. 10 de Dvorak; Reverie-Extar, de Louis Ganne; Scrisoarea lui Manon de Gillet; Primăvara, Erotic și Te iubesc de Grieg; Capriciu vienez, Bucuria iubirii și Frumosul Rosmarin de Fr. Kreisler; Mătinata de Leoncavallo. Ora 13.45: Spectacol. Ora 13.55: Continuarea concertului: „Arlesiana” suită de Bizet. Ora 14.10: Radio-jurnal. Ora 14.30: Continuarea concertului. Orchestrei de salon Radio: Potpurii din opereta „Zăna carnavalului” de Kalman; Fantezie din opera „Lucia de Lamermoor” de Donizetti. Ora 15.10 Actualități. Ora 19: Ora, Mersul vremii. Ora 19.02: Viața literară și artistică în Anglia. Ora 19.17: Muzică engleză (discuri). Ora 20.10: Impresii din America, de Arh. G. M. Cantacuzino. Ora 20.25: Regii în muzică (discuri): Uvertură la „Regele păstor” de Frederik cel Mare (Orch., dirij. de Hans von Benda); Uvertură la „Regele Lahoriei” de Massenet (Orch. Operii. Scala, dirij. de Carl Sabajno); Rugăciunea Regelui din „Lohengrin” de Wagner (voce: Manovarda); Uvertură la „Regele Ysului” de Lalo (Orch. filarm. din Berlin. dirij. de Albert Wolff). Ora 20.55: Seară de Operă „CARMEN”, operă comică în 4 acte de Bizet (discuri). POSTURI STRĂINE: CE SĂ ASCULTAM: Concerte. Ora 21.10: Köln; Ora 23.30: Viena: Cuartet de coarde în sol-major de Schubert; Deutschlandsender: Sonată în sol-major de Bach. Dans. Ora 23.30: München; Ora 24: Luxemburg; Ora 1.15: Londra.

FOTO

KECSKEMÉTI

Aparate
filme
lucrări
pentru
amatori
numai la noi
Bul. Duca 2

DOISPREZECE ANI DELA MOARTEA REGELUI INTREGITOR

Vremea se strecoară pe furis, evenimentele se succed în ritm galopant, iar memoria noastră abia are răgazul, cu prilejul comemorărilor, să răzfoiască filele de cronică ale trecutului apropiat spre a înălța binemeritat prinos.

S'au scurs doisprezece ani de la trecerea la cele eterne a Regelui Ferdinand I cel Loial.

În 20 Iulie 1927 s'a stins în castelul Peleş, Marele Rege care a purtat destinele micului regat român, începând din anul turbure 1914, prin suferințe și scrășiri până la plinirea vremii zbăvitoare, la Unirea cea mare a tuturor perlelor strănse azi în diadema coroanei României Mari.

Osemintele trudite se odihnesc în racla mănăstirei Curtea de Argeș, alături de întemeietorul ilustrei noastre Dinastii, Carol I. Carmen Sylva și duioasă Mamă a raniților, Regina Maria.

Dacă istoria noastră are litere de aur pentru epoca lui Mihai Viteazul ce a înfiripat pentru o clipă provinciile românești, — pentru Ferdinand Biruitorul vor rămâne pe veci neuitate Mărășești, Oituz, Mărăști, prin cari figura lui augustă s'a proiectat în mare și s'a îmbrăcat în mantia de apoteoză a făuritorilor de țară.

Pentru bănațeni au rămas trainice amintiri vizitele regale ce le-a făcut pe întreg cuprinsul Banatului.

Evangeliiile bisericilor noastre păstrează cu sfințenie autograful augustului dispărut.

Parastasele oficiate în acest al 12-lea popas anual dela săvârșirea din viață, simbolizează prinosul inimilor pentru care figura Regelui Ferdinand a rămas neștearsă.

Omul despre care se vorbește azi

Generalul Sir Edmund Ironside

De câteva zile se află în capitala Poloniei, un mare general al armatei britanice: Sir Edmund Ironside. Distinguit ostaș a sosit la Varșovia pentru a asigura cooperarea militară anglo-franco-polonă precum și pentru a organiza coordonarea înaltului comandament al celor două armate aliate anglo-franceze cu comandamentul polonez, discutând măsurile cari urmează a fi luate în vederea declanșării unui războiu cu statele totalitare.

Generalul Sir Ed. Ironside, despre care vorbește azi presa din întreaga lume, a fost guvernatorul militar al Strâmtorii Gibraltar, fiind numit recent inspector general al forțelor coloniale britanice. El aparține grupului central al ofițerilor superiori, cei mai capabili și cei mai energici ai armatei britanice.

Sir Ed. Ironside, în urma meritelor sale militare a fost promovat în gradul de general plin la vârsta de 50 ani, ceea ce în Anglia se întâmplă foarte rar. El vorbește curent 12 limbi, cunoscând puterea armată a mai tuturor statelor din Europa.

Generalul Ironside în calitate lui de inspector general al tuturor forțelor coloniale britanice a fost numit acum și în postul de ofițer superior de legătură cu toate statele majore ale armatelor aliate ale Mării Britanii.

În ultimele zile, în cursul organizării înaltului comandament pentru caz de războiu, Sir Ed. Ironside a fost numit comandant al tuturor trupurilor expediționare anglo-franceze, fiind pus sub ordinele generalului Gamelin în calitate de comandant superior al tuturor armatelor aliate cu Marea Britanie și Franța.

Serbarea patronului aviației: „Aviatorii români în cântec de motoare și mitraliere vor ști să moară pentru neam și Rege”

Impresionanta cuvântare a dlui
gen. adj. Paul Teodorescu, ministrul aerului

București, 21. (SIR.) — Cu prilejul sărbătoririi patronului aviației dl. general adj. Paul Teodorescu, ministrul aerului și marinei a ținut în fața Suveranului care era prezent la această solemnitate, următoarea cuvântare:

Sire, întreaga aviație premilitară, turistică, comercială serbează pe tot cuprinsul țării ziua de 20 Iulie.

M. V. în nemărginita-I atenție pentru aviatori le-a destinat ca patron pe Sf. Ilie, zis Proorocul, pentru ca asemănător celui înălțat în car de cai înaripați și a puterii lui de credință, cavalerii aerului M. V., purtați de cailor să stăpânească cu aceeași dibăcie văzduhul și să propovăduiască cu aceeași credință o viață de virtute plină de riscuri, de sacrificii și jertfe.

În fiecare an ne strângem mic și mare în jurul acestui frumos monument, simbol măreț al strădaniei sburătorului în lupta lui încâpățanată pentru deslășirea ființei sale de pământul care-l ține și cel care-l cheamă.

În fiecare an la aceeași zi atestăm: celor care au pătimit dar nu s'au mântuit, celor care au murit dar nu s'au dat învinși, și care în sfârșit totuși au biruit.

Venim să aducem slava noastră eroilor noștri sburători dispăruți în plină tinerețe, dar în plină glorie pentru înălțarea cât mai sus a aripilor românești.

În mintea noastră trăește vie amintirea chipurilor lor înflăcărâte de entuziasm. În sufletul nostru simțim sbuciumul sufletului lor, în goana nebună spre biruința finală. În ființa noastră purtăm

doar ceva din forța lor divină, căci ei au murit ca să trăiască în noi și mai puternic.

Sire, temerarii Voștri sburători recunosc în M. V. nu numai pe supremul lor șef de ostire, dar pe creatorul aviației, pe părintele ei sufletesc, care i-a înțeles dintr'un început duhul și i-a fixat destinele.

Sub neincetata grijă a M. V. aviația noastră s'a putut ridica dela situația modestă de după războiu la rangul de armă de elită și de apărare a țării.

Nimic nu a scăpat M. V.: Doctrina, înzestrare, personalul industria, spiritul de armă. M. V. i-a dat suflet din sufletul Său! De aci tainica legătură dintre rege și sburătorii Săi, simțul de afinitate și de înțelegere reciprocă. Între ei și Suveranul lor, pe calea inimii nu este nici o ierarhie.

Sire, faptele eroice de fiecare zi ale zburătorilor M. V. care culminează în mod natural la ei cu o moarte anticipat consimțită, este cea mai puternică chezașie că atunci când va suna ceasul, aviația română va sbura sus, sus de tot și falnică în cântec de motoare și mitraliere, va ști să învingă sau să moară pentru neam și rege.

Astăzi din avântul lor sufletesc pe care ei stăpânitorii de sute de cai motoare nu-l mai pot stăpâni, va ridica un imn de mărire și mai puternic decât sgomotul pasărilor lor. Ei vă strigă: Să trăiți Majestate, să trăiască Maria Sa Marele Voevod de Alba Iulia!

L-a omorât pentru că i-a luat nevasta

Un interesant proces la curtea de apel timișoreană

La curtea de apel timișoreană a venit spre revizuire, în complexul dlor: Scarlat Constantinescu, președinte; Ștefan Isacu și Ștefan Drăgușan, consilieri; Gheorghe Oprișescu, procuror; grefier fiind dl. Ioan Ploesteanu, — apelul făcut de dl. av. Adrian Brudariu, decanul baroului din localitate, în procesul criminalului din Felnac (jud. Timiș-Torontal) Avramescu Milian zis Bia.

CUM A AJUNS AVRAMESCU CRIMINAL

Avramescu Milian zis Bia, sătean liniștit, ce își vedea în pace de treburile sale gospodărești, a avut nenorocul să se căsătorească, în urmă cu vreo câțiva ani, cu o fată căreia-i plăceau petrecerile și bărbajii.

Deși, din căsătoria contractată între Milian Avramescu și această femeie s'a născut un copil, soția întreținea însă și pe mai departe, ascunse legături de dragoste cu alți săteni.

CUM A FOST SAVARȘITA CRIMA

La începutul iernii trecute, în Decembrie, Avramescu și nevastă-sa au mers la o petrecere în vecini, de unde aceasta a fugit cu un țaran, Țăț Ioan, care era, de altfel,

căsătorit. A doua zi seara Avramescu și-a întâlnit soția pe o stradă. Ea încerca tocmai atunci să plece cu iubitul ei la Arad.

Avramescu a încercat să-și convingă consoarta să se întorcă acasă: Ai un copil, hai acasă!... Și-a început să o ia de mână și să o tragă după el.

În momentul acela a intervenit însă Țăț Ioan, care s'a opus plecării iubitei sale.

Avramescu s'a luat la ceartă cu adversarul său, spunându-i mai multe vorbe grele, iar în momentul când a băgat de seamă că Țăț încearcă să se repeadă la el, a scos un cuțit dintr'un buzunar și l-a lovit în ochiu. Lovitura a fost mortală; a doua zi dimineața Țăț Ioan a murit.

Nevasta lui Avramescu a dispărut. Avramescu Milian a fost adus apoi în fața judecării și condamnat, la 24 Aprilie, de tribunalul Timiș-Torontal secția IV-a, la 4 ani închisoare corecțională și 10.000 lei despăgubiri față de Mișța Țăț, soția victimei.

Curtea de apel, în urma pledoariei rostită de dl. Adrian Brudariu, a redus această pedeapsă la 2 ani închisoare corecțională, timp în care se cuprind și zilele făcute până aci.

Doză decenii

dela întrecerea armatei
române la Lugoj

— ceminiscentă —

Dr. A. E. Peteanu

Providența a voit ca ziua de 22 Iulie a anului 1919 să fie încrustată, pe veci, cu profundă evlavie, în cartea de aur a Lugojului.

O zi minunată de vară, alintată de soare, cu lucriri vesele, cu flori, cântece, vis și armonie, o zi de mare praznic național, în care vechea cetățuie de rezistență sufletească a Banatului a avut rara fericire de-a primi, pe pământul său istoric, pe cei dintâi soli ai glorioasei noastre armate române de sub conducerea viteazului General Ion Jitianu.

Mii de oameni, desprinși din vârtejul frământărilor lor zilnice și revărșăți din toate unghiurile pământului clasic al doinelor — cutremurați de sfântă emoție, ca și 'n ziua Invierii — au ținut să întâmpine și să primească, cu cucernică și vibrantă dragoste, cu flori și urale nesfârșite, cu fermecătoare drapele naționale și cu ochii plini de lacrimile fericirii, pe purtătorii izbânzilor, pe vitejii noștri dela Jiu, Siret, Oituz, Mărăști și Mărășești.

Intr'un suflet și un gând, tot ce avea acest colț de țară mai select, mai de seamă dintre intelectuali, dimpreună cu mii de țărani, veniți de pretutindeni, în frumosul și pitorescul lor costum național, cu drapele, coruri și fanfare, în frunte cu întâiul prefect român al județului nostru de atunci, Caraș-Severin, cu venerabilul luptător naționalist, d. Dr. George Dobrin, cu întreg clerul și cu toate autoritățile române, au ieșit la gara Lugojului, pentru întâmpinarea mândrilor noștri, ostași, cari au pecetluit, cu sângele și eroismul lor sublim, triumful cel mai mare al neamului românesc, sintetizat atât de minunat în luptele titanice dela poalele Carpaților.

Nu era suflet care să nu tresalte, să nu vibreze de sfântă emoție. Oriunde priveai, la toate casele, balcoanele și ferestrele, falfăia mândrul nostru tricolor. Pretutindeni, pe toate străzile frumos pavoazate ale Capitalei noastre de județ: explozie de entuziasm ce umezea ochii și făcea să tresalte toate piepturile. Pretutindeni urale nesfârșite: „Trăiască România Mare!” „Trăiască Regele și Regina tuturor Românilor!” „Trăiască viteaza armată română!”

Insufletețirea, seninătatea și demnitatea, cu care poporul nostru român bănățean a primit, în ziua de 22 Iulie 1919 în Lugoj, iar în ziua de 3 August în Timișoara, victorioasa noastră armată română, sunt cele mai grăitoare dovezi că acest mândru popor, așezat de falnicii legionari ai marelui Traian pe cel mai bogat și frumos pământ românesc, între Tisa, Mureș și Dunăre, are o dragoste nețărmurită pentru glia sa străbună și pentru glorioasa noastră armată română, care suferind cu stoicism fără pereche, până la biruință, a știut ridica atât de demn cinstea neamului nostru, punându-l alături de cel mai viteaz popor din lume, alături de poporul francez.

Evocarea acestui grandios act istoric, acestei mărețe zile, înscrisă, pe veci, cu litere de aur, în analele trecutului nostru, se cuvine s'o facem, cel puțin la această distanță de timp, la 20 ani dela înfăptuire, cu suflete pline de recunoștință și înfiorate de puternică dragoste, pentruca să învățăm a ne cunoaște și prețui mai bine, a cunoaște uriașele jertfe ale trecutului nostru și, îndeosebi, marile datorii ale prezentului și ale viitorului, străduindu-ne a face, prin munca noastră cinstită și ideală, din țara noastră întregită în hotarele ei firești: o țară puternică prin sufletul ales ce va trăi pururea într'însa.

Anchetele noastre

Realități românești în Valea Almăjului

Cercetările monografice dela Bozovici. - Fenomenul de urbanizare. - Doleante și deziderate

Intreaga regiune va fi electrificată

Bozovici 21. — Dela trimisul nostru special — Potrivit planului elaborat de centrala Institutului de Cercetări Sociale, pentru campania acestei veri s'a hotărât formarea plășilor model. În ținutul Timiș s'a ales în acest scop regiunea cea mai curat românească din Banat, și ca urmare Regionala bănățeană sub conducerea dlui Dr. Cornel Groșorean, neobositul cercetător și îndrumător al sociografiei bănățene — dela 1 Iulie a început studiile sale anchetatoarea în Valea Almăjului.

Centrala a indicat numai regiunea, lăsând la aprecierea fiecărei regionale fixarea comunelor în cari să se facă anchetele.

Centrul dorește o monografie de sinteză a regiunii alese. În acest scop Regionala a ales comunele mai caracteristice din Valea Almăjului, și anume: Bozovici, care este și sediul plasei indicate a fi model pe acest ținut, apoi Bănia, Mocerș și Borloveni Vechi.

Ancheta din Bozovici și împrejurime a fost făcută, — sintetic bineînțeles, — în prima jumătate a lunii Iulie. Concluziunile sunt foarte importante.

Am întâlnit pe domnul Dr. C. Groșoreanu și i-am ascultat impresiile culese la fața locului.

Nu poate fi vorba încă de concluzii definitive deoarece acestea vor fi trase ulterior, în laborator, ca extras al cercetărilor.

Ceia ce frapează în mod deosebit este calea sănătoasă pe care Bozoviciul, orașelul curat românesc a apucat-o — Borloviceanul deși cu îndeletniciri agricole, nu se mai simte țaran, ci este de fapt un mic burghez, este urbanizat.

Acest fenomen este foarte important fiindcă el se ivește într'un centru pur românesc. Urbanizarea este civilizația inteligent înțeleasă, prin înscrierea perfectă în normele disciplinei și ordinii. Nu aroganță și megalomanie, ci demnitate care impune.

Talismanul acesta rar al bănățenismului, demnitatea, aci este cea mai caracteristică și bazată pe o conștiință a valorii lor just autoapreciate.

În Bozovici toți meseriași, absolut toți sunt Români. Nu mai există nici un comerciant neamț ori evreu, fără a se fi impus vre-un program antisemit. Această realitate este cea mai autentică dovadă a superiorității localnicilor în materie comercială. Ei înving și doboară orice concurență.

Deaceia în mod deosebit va constitui această Vale a Almăjului, centrul preocupărilor Serviciului Social. În acest scop s'au repartizat la Bozovici, pe lângă echipa de cercetare, în plus și o tabără de premilitari.

În urma echipei de cercetare, — formată din 7 echipieri permanenți, 3 vrmelnici și 3 asistenți, — a rămas înființat un dispensar medical, la care centrul premilitar a delegat doi studenți medicali. Și la dispensar scopul nu este curativ ci tot de cercetare, potrivit principiilor monografice fixate de farul sociologiei românești Profesor Dimitrie Gusti.

Ca o lovitură ce s'a dat Văii Almăjului a fost mutarea școlii inferioare de arte și meserii dela Bozovici la Oravița, unde nu este o populație atât de curat românească.

Apoi gimnaziul din Almăj a fost desființat, din cauze obscure, în timp ce gimnaziile din Orșova și Reșița au rămas spre a servi copiilor mare parte mi-

noritari.

Acestea sunt rezultatele unei politici culturale greșite care revolta pur și simplu.

Dl. Dr. Groșorean mai întreazărește electrificarea regiunii Almăjului prin utilizarea forțelor căderii de apă dela Borloveni Vechi. În acest fel pe lângă lumina electrică ce ar fi dată întregii văi, s'ar putea înființa o linie electrică între Oravița și Iablanța spre a scurta drumul de cale ferată atât de cu ocol care este astăzi. Autobuzele existente azi sunt supraincărcate. Stau în ele pasagerii ca sardellele. Oricine își poate închipui ce „plăcere” poate constitui un asemenea voiaj prin pitoreștile rogiuni!... Pe lângă toate acestea o linie electrică ar da o economie de timp colosală, căci în loc 7 ore, numai în 2 ore s'ar ajunge dela Orșova la Bozovici și Oravița.

Pentru această importantă problemă s'a apelat la competența distinșilor membri ai Institutului Social Bănățean, Ing. Micloși și Zegan, cari în curând se vor deplasa la fața locului să studieze posibilitățile de realizare.

În toamnă vom putea scrie și amănunte referitor la aceste cercetări

și deziderate.

Deocamdată echipa statistică și monografică s'a mutat la Bănia comună cu o populație între 1000—1200 locuitori, diametral opusă, ca așezare geografică Bozoviciului, în concavitatea Văii Almăjului. Se vor face pe câte o zi deplasări și în sătulețele vecine.

Mocerș, a treia etapă de cercetare, e situat în Nord-Vestul munților Almăjului, pe partea dreaptă a Nerei; apoi ultima etapă va fi Borloveni Vechi unde se află și căderea de apă.

Până la toamnă ne vom mai duce pe teren în mijlocul laborioșilor echipieri cari își sacrifică timpul lor liber de funcționari și liberi profesioniști spre a contribui la ridicarea satului românesc bănățean.

Concluziunile cercetărilor vor fi cele mai interesante printre toate cele întreprinse până'n prezent.

România a devenit un adevărat șantier.

Idealul nou: ridicarea satelor este pe drumuri bătătorite de oameni cunoscători, oțelți și îndragostiți de satele din cari se trag.

Aurel Bugariu

O inițiativă laudabilă

Comuna Buteni

din jud. Arad va avea în curând o

uzină electrică

Buteni, 21. — Așezată pe malul stâng al Crișului alb, comuna Buteni este unul din centrele românești importante ale județului Arad.

Situația geografică, favorabilă din toate punctele de vedere, i-a îngăduit o dezvoltare din ce în ce mai mare, în cursul ultimilor ani.

O biserică monumentală, ridicată acum câțiva ani, o casă culturală și alte lucrări edilitare, înfăptuite din strădania țăranilor luminați ai acestei comune, vădesc dragostea lor pentru progres.

Dar a venit o epocă tulbură, a politicianismului răscolitor de vrajbă între săteni, care a împiedecat orice înfăptuire de folos obștească.

Unul din dezideratele locale, a căror înfăptuire a întârziat din această pricină, este și înființarea unei uzine electrice în comuna Buteni, care să deservească și comunele mai importante din împrejurimi.

Astăzi, însă, când țara respiră înviorată sub soarele renașterii naționale, nu ne îndoim că uzina electrică va deveni fapt împlinit.

Dealtfel, nu e necesar decât un modest ajutor, din partea autorităților administrative centrale, care să fie adăugat la ceea ce s'a adunat până acuma în acest scop.

Locuitorii comunei Buteni au făcut

primul pas rezervând din bugetele comunale suma de 1.100.000 lei, bani depuși la administrația financiară din Arad, exclusiv pentru uzina electrică. Deasemenea, o listă de subscripție lansată în acest scop, la care au contribuit toți fruntașii comunei, cuprinde suma de peste 500.000 lei, la care s'ar mai adăuga și contribuția urbanială de vreo 300.000 lei. Deci, contribuțiile totale însumează aproape suma de două milioane lei, un fond suficient pentru acoperirea a trei sferturi din cheltuielile pe care le-ar necesita construirea uzinei electrice.

N'ar rămâne decât imboldul autorității centrale și o cât de neînsemnată contribuție materială din partea acesteia, ca lucrările de construcție să înceapă într'un timp cât mai apropiat și comuna Buteni să se vadă cu o uzină electrică, înlesnindu-i-se calea spre înflorire și progres.

Mijloacele sunt suficiente și nu e nevoie decât de o încurajare, care, avem credința, că nu va întârzia să vină.

Mare asortiment de prima calitate în
Rame și Blondelle
 cu prețuri reduse la firma
„A U R A”
 Timișoara I, Str. Bmlinescu 5 (Casa Seherler)

Sănnicolaul-Mare

va deveni comună urbană

Populația inte v ne pentru rămânerea con trrei în starea actuală

Conducătorii comunei Sănnicolaul-Mare, au dat o deciziune, care a fost prezentată dlui Rezident Regal d. Alex. Marta și prin care se cere ridicarea comunei la rangul de comună urbană, adică oraș.

Cum această schimbare atrage după sine și majorarea cheltuielilor, populația comunei s'a crezut datoră să intervină la acelaș for, pentru rămânerea la comună rurală, adică în starea actuală.

În acest scop, s'au făcut două memorii semnate de populație, unul de către comercianți și meseriași, care a și fost prezentat de o delegație dlui Rezident Regal dr. Alexandru Marta, și altul de către agricultori, care deasemenea va fi prezentat Exelenței Sale.

Primul memoriu, glăsuște astfel cu privire la deciziunea primăriei.

„Această deciziune fiind contrară intereselor populației și adusă fără asentimentul ei, noi comercianții și industriașii din această comună, cu onoare Vă rugăm să binevoiți a o anula.

Motive: comuna noastră are o singură stradă pavată, restul fiind locuită de țărani cari se ocupă cu agricultura, este sat tipic, iar transformarea ei în oraș, necesită cheltuieli considerabile, ceea ce noi comercianții și industriașii nu putem suporta.

Veniturile noastre prin transformarea comunei în oraș nu vor crește cu nimic, deoarece suntem la granița de Vest și o parte a comunelor din jurul comunei noastre sunt situate la granița jugoslavă și având dreptul de a face cumpărături până la 1000 lei în acea țară, o mare parte din locuitorii acestor sate, nu vor face cumpărături la noi. Astfel că, prin transformarea comunei noastre în oraș, noi comercianții și industriașii am primi numai sarcini”.

Memoriul țăranilor între altele spune:

„Această deciziune a pricinuit mari neacazuri în rândul țăranimii, deoarece noi cari formăm 80% din populația satului, nu ne vom simți bine în oraș. Noi, țăranimea, numai în sat putem prospera, și mai bucurosi locuim într'un sat frumos ca Sănnicolaul nostru, decât într'un oraș, neoraș.

Vă rugăm Domnule Rezident Regal să binevoiți a anula deciziunea primăriei”.

Conținutul celor două memorii este destul de interesant, ele arătând gradul de preocupare al populației pentru această problemă. Notăm că Sănnicolaul-Mare numără aproape 10.000 de locuitori, din cari cum am văzut, 80% sunt agricultori. Deci, credem că trebuie să se țină seama și de voința acestora.

Intrebarea care se pune, este: Ce câștigă populația, sau interesele generale de stat de pe urma ridicării comunei la rangul de oraș?

POSTA REDACȚIEI

T. Mărgineanțu, Opațița. Acceptăm, cum ne-ați scris.

Aviz important! Subsemnatul, cu onoare fac cunoscut, că am preluat dela Matei Delfel Salonul de coafură pentru Dame și Domni, unde se fac și undulațiuni permanente cu și fără curent electric la preț convenabil. Rog onor. public de binevoitorul concurs. Cu stimă: Iosif Buschbacher, frizer. Elisabetin, str. Memorandului, colț cu str. Feldioară.

Citiți ziarul „DACIA”

ECONOMICE-FINANCIARE

Importante hotărâri ale comisiei interimare a Camerei de comerț și industrie din Timișoara

Timișoara, 21. — Sub prezidenția dlui Eduard Giurcăneanu director al Băncii Românești s'a ținut azi ședința comisiei interimare a Camerei de Industrie și Comerț din localitate.

Intre alte chestiuni la ordinea zilei a fost adusă și problema înregistrării în registrul firmelor de pe lângă cameră a schimbărilor ce se produc în consiliile de administrație ale diferitelor firme societăți anonime sau societăți în nume colectiv. În principiu, după o amplă expunere a d-lui secr. general al camerei dl. Ioan Frățilă, s'a hotărât ca orice schimbare ce s'ar produce prin votul adunărilor generale, să fie înregistrate la registrul firmelor. Dacă însă una și aceeași persoană este realeză în aceeași calitate, nu mai este nevoie de o anunțare specială și doar se va nota pe ce timp s'a făcut realezarea.

O altă chestiune asupra căreia s'a discutat este cea a comerțului clandestin. În baza unei circulări a Ministerului Economiei Naționale s'a decis să se efectueze un serios și intens control pe întreaga rază de influență a camerei spre a se da de urma tuturor acelor cari exercită o

profesiune comercială fără a fi înscrise în registrul comerțului și industriei de pe lângă camera de comerț. În această chestiune se vor depune cele mai mari diligențe spre a se descoperi toți clandestinii cărora li-se vor dresa acte de dare în judecată în conformitate cu decretul lege asupra comerțului clandestin din Decembrie 1933.

Comisia interimară a camerei a luat act de adresa de mulțumire pe care d. ministru al înzestrării armatei Victor Slăvescu a trimis-o camerei, adresă prin care se aduc vii mulțumiri comercianților și industriașilor bănățeni pentru obolul dat în scopul măririi fondului de înzestrare a oștirii.

În continuare comisia interimară a rezolvat câteva cereri de înregistrare de firme și anume, s'au acordat convenitele autorizațiuni de funcționare următorilor comercianți: Constantin Eder din Timișoara, Avram Leb din Timișoara, Eteka Malaczkow idem. Avizul pentru eliberarea brevetelor de băuturi s'au dat la următorii: Iosef Markar din Bărateaz, Ioan Neagu din Parța, și Nicolae Găbu din Sântmihailul român.

Ședința oficiului județean pentru valorificarea grâului

Timișoara, 21. — Azi, Vineri 21 Iulie, la orele 6 d. a., are loc, la prefectura județului Timiș-Torontal, prima ședință a oficiului județean pentru valorificarea grâului.

Oficiile județene pentru valorificarea grâului se constituiesc conform legii publicată în Monitorul Oficial No. 162 din 17 Iulie 1939. Articolul 6 al acestei legi dispune înființarea câte unui oficiu județean pentru valorificarea grâului pe lângă fiecare reședință de județ. Aceste oficii județene sunt alcătuite din prefectii de județe, ca președinți, din președintele camerei de industrie și comerț, din președintele bursei de mărfuri, din președintele camerei de agricultură, din inspectorul ministerului economiei naționale, din directorul sucursalei Băncii Naționale, din administratorul financiar de indirecte, dintr'un delegat al institutului național al cooperatiei, din șeful serviciului agricol și dintr'un delegat al asociațiilor de agricultori în județele în care funcționează asemenea asociații pe baze de statute recunoscute de forurile în drept.

La lucrările de azi ale oficiului județean pentru valorificarea grâului vor participa deci: d. prefect col. V. Popovici, d. Eduard Giurcăneanu din partea camerei de industrie și comerț, d. Titu Ionașiu din partea bursei de mărfuri, d. Petru Pavel din partea camerei de agricultură, d. inspector comercial Iliea din partea ministerului economiei naționale, d. administrator financiar de indirecte Emil Petrovici, d. Mihai Suciu din partea Băncii Naționale, d. Emil Negruțiu șeful serviciului agricol și delegații institutului național al cooperatiei și al asociațiilor de agricultori funcționând pe baze de statute recunoscute.

CUM VA LUCRA OFICIUL JUDEȚEAN PENTRU VALORIFICAREA GRÂULUI?

Oficiul județean pentru valorificarea grâului va lucra cu cel puțin patru membri prezenți.

Rolul lui este: informarea ministerului economiei naționale și informarea oficiului central pentru valorificarea

grâului asupra tuturor problemelor în legătură cu valorificarea; controlul prețurilor și al operațiilor de grâu: vizarea borderourilor și actelor de vânzare-cumpărare de grâu, precum și întocmirea lucrărilor centralizatoare, conform art. 10 din lege. Acest articol 10 prevede că toate duplicatele borderourilor sau contractelor de vânzare-cumpărare de grâu vor fi concentrate la oficiile județene de valorificarea grâului, cari vor alcătui un tablou al tuturor operațiilor de grâu făcute în condițiile legii în cursul fiecărei săptămâni.

Oficiul central pentru valorificarea grâului a trimis tuturor oficiilor județene instrucțiuni în sensul legii, în vederea campaniei de valorificare care începe.

O dispoziție interesantă a legii, și care ușurează mult operațiile de valorificare, este eliberarea de certificate globale despre operațiile făcute.

Cursul oficial al devizelor

	Cumpărare	Vânzare
Florinul olandez	54.55	54.40
Dinarul	2.89	3.05
Pengö	26.50	27.—
Belga	17.40	17.65
Coroana daneză	21.45	21.80
Lira sterlină	480.—	487.50
Dolarul	102.50	104.—
Pesetas	—	14.—
Lira italiană	5.20	5.20
Francul francez	2.74	2.79
Leva	1.60	1.68
Francul elvețian	23.10	23.45
Drahma	1.05	1.07
Zlotul	19.30	19.60
Coroana Norvegiană	24.10	24.50
Lira turcă	82.—	83.—
Lira palestiniană	480.50	488.—
Coroana Cehă	3.39	3.46
Marca germană	40.50	41.50
Coroana slovacă	3.39	3.46
Cu excepția Dinarului, Mărcii, Pengö, Pesetas, Leva, Lira turcă și Drahma, la toate celelalte devize se adăogă cursului oficial de mai sus cota legală de 33%.		

2.000 vagoane vin românesc în Germania

O comisiune de colectare și export româno-germană care funcționează la Timișoara

Timișoara, 21. — Ca un efect al acordului comercial româno-german recent încheiat, statul german a convenit să cumpere din România cantitatea de 2000 vagoane vin alcoolizat folosibil la fabricarea cognacului.

O delegație a ministerului de comerț al Reichului a venit în țară și în urma tratativelor duse cu sindicatul viticol sub dirijarea Ministerului nostru de domenii, s'au stabilit condițiile de cumpărare a acestei mari cantități de vin. Prin tranzacția încheiată se asigură acestui produs românesc un deosebit suficient întreaga cantitate a recoltelor trecute găsindu-și plasament.

Comisiunea germană a fost întregită cu o comisiune românească și s'a stabilit Timișoara loc de colectare pentru întreaga cantitate.

După câte suntem informați operațiunea exportului a și început până acum fiind deja expediate peste 1500 vagoane, iar restul urmând să fie exportat zi de zi.

Un mare interes se află pe piața germană și pentru țuca românească și se duc tratative între producătorii români și unele case de import germane, pentru cumpărarea unei mari cantități și din acest articol de mare producție în România.

Foștii conducători ai Federalei Timiș-Torontal puși sub acuză pe baza legii pentru apărarea patrimoniului public

Timișoara, 21. — Se cunosc împrejurările în cari acum un an au fost arestați și trimiși în judecată numeroși funcționari cooperatori, conducători ai Federalei de cooperative Timiș-Torontal din Timișoara. Const. Băbeanu, Ioan Râmpu, etc. au fost arestați atunci pentru operațiuni neregulate în afacerile de valorificare a cerealelor și în întreaga gestiune a sus numitei federale.

Tot în această afacere fuseseră implicați și câțiva inspectori din Ministerul Cooperatiei cari nu depuseseră destulă vigilență în controlarea fraudatorilor sau se făcuseră tovarăși cu ei în frustrarea banului acestei

instituiții. Cercetările în această afacere au dus la deschiderea acțiunii publice prin rechizitoriul parchetului. Actul acesta fiind atacat, a fost reformată de instanțele de apel și recurs, iar dosarul retrimis Camerei de punere sub acuzare. Camera locală luând în dezbateri această chestiune a decis punerea sub acuzare a tuturor celor implicați în această afacere și trimiterea lor în judecată pe baza dispozițiilor din legea pentru apărarea patrimoniului public. Afacerea deci în loc să se închidă revine la ordinea zilei sub un aspect nou și ceva mai grav pentru cei puși în cauză.

Valorificarea cerealelor în Banat

Măsurile luate de dnii prof. Mladenaf și prof. Tatos

Timișoara, 21. — Am arătat că dl. prof. Mladenaf și prof. Tatos au fost ieri în localitate spre a lua măsurile necesare în vederea valorificării cerealelor din Banat prin Centrala cooperativă de import-export.

În timpul cât au stat în Timișoara dl. Tatos și Mladenaf au decis ca operațiunea de valorificare să se facă direct de către unitățile cooperatiste rurale ca mandatare ale centralei de import-export. În felul acesta deși mandatul general de valorificare nu este dat unei singure unități cooperatiste pentru întreaga regiune, se rezolvă totuși problema în sensul că producătorii din această regiune vor avea prilejul de a obține plasament pentru produsele lor prin unitățile lor locale, putându-se înlătura cu desăvârșire intermediarii, cei care nu s'a întâmplat în anii trecuți când mandatul în Banat l-a avut o unitate centralizatoare din Timișoara.

Deasemenea pentru județul Arad mandatul de valorificare l-a primit tot Centrala cooperativă de import-export care va opera prin unitățile locale din cuprinsul aceluși județ.

Dacă în adevăr operațiunea se va face direct dela producători, cu excluderea intermediarilor, și dacă Centrala cooperativă de import-export va pune la dispoziția unităților cooperatiste din Banat, întregul capital necesar ca să se poată cumpăra la timp, cantitățile de cerealele disponibile pe piața bănățeană și arădană, nu se gândește nimeni aici să obiectioneze chestiunea de prestigiu și principiu că nu s'a găsit în întreaga regiune o unitate cooperatistă care să poată fi opusă Centralei cooperative condusă de d-nii prof. Mladenaf și Tatos.

Populația României a depășit luna aceasta cifra de 20 milioane locuitori

Se știe, că dintre popoarele Europei, România, Rusia și Jugoslavia au cel mai ridicat indice biologic. Datorită acestui fapt, populația țării noastre a crescut vertiginos, iar după cum rezultă din statisticele ce ne stau la dispoziție, populația României se ridică în luna Iulie 1939 la cifra de 20,136,127 locuitori.

Creșterea anuală variază între 230 și 240 mil. de locuitori.

Alăturat dăm un tablou al recensămintelor ce s'au făcut dela 1860 până în zilele noastre. Datele le extragem din anuarul Institutului Central de Statistică.

STRUCTURA POPULAȚIEI ROMÂNIEI

Anul 1860	Populația	3,917.541
" 1870	"	4,294.201
" 1880	"	4,545.821
" 1890	"	5,318.341
" 1900	"	6,045.481
" 1910	"	6,965.383
" 1920	"	15,541.424
" 1930	"	18,057.028
" 1939	"	20,136.127

Pe provinciile populația României, după recensământul din 1930, se repartizează astfel:

Oltenia	1,513.175.
Muntenia	4,029.008.
Dobrogea	815.475.
Moldova	2,433.596.
Basarabia	2,864.402.
Bucovina	853.009.
Transilvania	3,217.988.
Banatul	939.958.
Crișana și Maramureș	1,390.417.

Citiți ziarul
„DACIA”

DELA O ZI LA ALTA

— In cursul mai multor probe un tren electric ultra rapid italian a străbătut distanța Roma—Milano în 4 ore și 16 minute, cu o viteză medie de 142 km. pe oră. Cei 310 km. dintre Florența și Milano au fost străbătuți în 2 ore.

— Din Danzig se anunță că 20 persoane cari au aparținut organizațiilor de stânga au fost arestate sub incuiparea de înaltă trădare. Senatul a confirmat arestarea lor.

— Dl. Kennedy, ambasadorul Statelor Unite la Londra a oferit un dejun în onoarea lordului Halifax. La acest dejun a participat și dl. Bullit, ambasadorul Statelor Unite la Paris, venit special pentru aceasta la Londra.

— Grupul de ziariști români care urmează a lua parte la al 5-lea congres general al organizației „Kraft durch Freude” dela Hamburg, a sosit ieri cu avionul pe aerodromul Tempelhof.

— Principele Nicolae, fiul Principei regent Paul al Jugoslaviei a fost supus unei operații de amigdalită la Londra. Starea tânărului principe este satisfăcătoare.

— D-na și dl. V. V. Tilea, ministrul României la Londra a oferit Miercuri un dejun lordului Halifax și Lady-ei Halifax. La acest dejun au mai luat parte și ambasadorii Statelor Unite, Franței, Turciei și Poloniei.

— Ieri s'a înregistrat pe șoseaua Bacău—Roman un groaznic accident de circulație. Autocamionul unei agenții de bere din Bacău rupându-se bara de direcție s'a răsturnat în șanțul șoselii, prinzând sub ea pe șofer și alți doi funcționari ai agenției. In stare gravă ei au fost internați în spitalul din Roman.

— Curtea supremă din Moscova a examinat chestiunea lui Roskolnicov, fost ambasador al Sovietelor în Bulgaria și a stabilit că el a dezertat dela postul său și a trecut în tabăra dușmanilor poporului, refuzând să se înapoieze în Rusia. El a fost pus din cauza aceasta în afară de lege.

— Ieri cinci escadrile engleze de bombardament au efectuat un zbor de antrenament deasupra Franței străbătând 2400 km. dela baza lor din Anglia până la Marsilia și înapoi.

— La Roma au fost condamnate la o amendă de 25 milioane lire 9 persoane găsite vinovate pentru trafic de devize.

— Din Copenhaga se telefonează că în dreptul localității Ritzau a fost descoperit plutind pe valuri un avion german purtând indicațiile S. D. 6. Nu se știe dacă echipajul a putut sau nu să se salveze.

Societatea de patronaj din Timișoara

Institutul societății. - Neajunsuri. - Necesitatea deschiderii unui alt institut, pentru fete

Timișoara 21. — Acum doi ani și jumătate s'a înființat — la 1 Ianuarie 1937 — pe lângă Cutea de Apel timișoreană o societate de patronaj a copiilor fără căpătâi. Societatea a fost pusă sub președinția Excelenței Sale dr. Alexandru Marta, Rezidentul Regal al ținutului nostru, pe atunci primpreședinte al curții.

Societatea, e condusă azi de d. primpreședinte al Curții de Apel Emil Dumitrescu și de un comitet format din dd: Al. Popărlan, primpreședinte al Tribunalului Timișorii, Ilie Lungulescu, procuror general și Alexandru Buzoianu, primprocuror al palatului și Orezeanu, consilier al Curții de Apel.

Institutul acesta adăpostește azi 40 de minori, care, în loc să umble de capul lor pe străzile orașului, au fost aduși aici și încredințați unor funcționari destoinici, cu scopul de a scoate din ei elemente utile societății. Elevii învață în institutul soc. croitoria, pantofăria, fabricarea geamantanelor și legatul de cărți. Cei ce, din anumite cauze, nu au frecventat nici școala primară, au fost dați pe seama unui învățător, unii au fost trimiși chiar și la școli secundare, iar alții la școala de ucenici.

Institutul are și o societate de lectură cu un comitet format din minori, societate în care se discută probleme interesante. Pe lângă ea există și o frumoasă bibliotecă, pe care elevii o citesc în timpul liber.

GREUTAȚI APASATOARE

Societatea de patronaj întâmpină însăși grele neajunsuri.

Cel mai mare e constituit de numărul limitat de locuri în institut, deoarece scopul ar fi, ca fiecare năpustit de soartă să-și găsească rostul său în lume,

pentru a deveni element util societății. Ori, societatea nu poate îngriji mai mult de 40 elevi. Deci numai 40 de copii, dintre atâția alții ce umblă de capul lor, neajutați de nimeni, desorientați, își găsesc sprijinul necesar. Ceilalți rămân în grija Tatălui.

Un al doilea inconvenient e creat de situația uneori dificilă a elevilor ce au săvârșit vre-o contravenție. Lumea, la care societatea caută să le găsească de lucru, se cam ferește să le deie vreun serviciu, deși societatea garantează de purtarea lor.

Ori, desigur, sunt mulți copii dintre aceia, care, după ce au făcut vreodată o greșală și și-au ispășit pedeapsa, caută să nu o mai repete, ca să nu mai ajungă, iarăși de unde au scăpat.

Și în fine, al treilea inconvenient de care se isbește încă societatea de patronaj, este imposibilitatea de a ocroti și fetele. Mai ales pentru că ele, ajunse odată în ghiarele mizeriei, au mai puține șanse de a putea rezista, ci alunecă ușor dintr-o greșală în alta, creându-și o viață detestată de lume. Ori, dacă s'ar putea deschide și pentru ele un cămin, situația lor s'ar schimba numai decât.

Poate, multe dintre ele ar fi salvate chiar din marginele prăpastiei, și ar fi readuse pe calea cea bună și onorabilă.

Primăria orașului și-a făcut datoria, cedând un lot de casă și o clădire pe seama societății de patronaj, dându-i și ajutoare bănești, Rezidența Regală și Prefectura la fel și tot așa și alte instituții timișorene. Însă, dacă s'ar mai face unele eforturi, s'ar putea găsi soluția pentru îngrijirea fetelor, pentru că legea a căutat să-i ocrotească pe toți deopotrivă: băieții și fete.

G. Tolna

Importante descoperiri de zăcăminte minerale în Banat

Timișoara, 21. — Intr-o comună din județul Severin, s'au făcut săpături și s'au găsit importante zăcăminte de fier și lut refractar, minerale atât de fier prețioase. Descoperitorii: ca toți ceilalți precursori exploratori de terenuri, n'au fost înțeleși de populație și în urma unui denunț, ei au fost aduși și predați auto-

rităților militare, spre cercetare.

Sperăm că cercetările vor duce în mod grabnic la stabilirea adevărului și lăsarea pe picior liber a acestor „argonauți” minieri, cari își vor putea continua în liniște munca începută.

Prin aceasta, se confirmă încă odată inepuizabila bogăție a solului bănățean.

Minierii

din jurul Bradului și nevoile lor

Brad, 21. — Munții Apuseni ascund comoara cea mai prețuită a țării noastre aurul, în minele unde robotesc mii de oameni, a căror viață este închinată acestei grele îndeletniciri. Îndeosebi, în jurul micului orașel Brad, unde își are sediul societatea auriferă „Mica”, se concentrează cele mai multe din minele munților Apuseni.

Motii cărora Dumnezeu nu le-a dăruit decât terenurile sterpe ale munților, găsesc în minerit o ocupație de căpetenie, care singură le poate asigura traiul de toate zilele. A vorbi despre viața minierilor nu este atât de ușor.

Încercăm totuși a arăta unele din nevoile lor, pentru înlăturarea cărora cerem bunăvoința conducătorilor societății „Mica”, de al căror spirit de românităte și omenie nu ne îndoim.

Minierii, din punct de vedere material sunt aproape mulțumiți, căci salariile pe care le primesc dela „Mica”, le asigură, într-o măsură oarecare minimul de existență. Remarcăm tot ce a făcut societatea „Mica” pentru minieri, în domeniul cultural și alte înfăptuiri cari le-au ușurat viața. Dar trebuie să spunem, că din punctul de vedere al asistenței medicale nu s'a făcut încă destul.

Societatea „Mica” a construit un sanatoriu, unde vor fi internați oamenii mai rău bolnavi, incapabili de a mai munci. Dar aceasta nu e de ajuns. Există sute de muncitori, cari deși mai rezistă în fundul minelor, sunt pândiți de nemilosul germen al tuberculozei și altor boale.

Aceștia nu trebuie lăsați până ajung la sfârșitul puterilor, când intervențiile medicilor nu-i mai pot mântui. Boala trebuie prevenită pe toate căile, e nevoie de medici mai mulți și de medicamente îndeustătoare.

Nu trebuie precupețit niciun sacrificiu material — pe care „Mica” îl poate face așa de ușor — pentru salvarea minierilor roși de boale.

Când societatea „Mica” va împlini și acest gol, atunci poate să spună că se gândește cu adevărat la cei ce-și macină viețile, în adâncurile minelor, în slujba ei și a țării întregi.

Sperăm, că d. ing. Ambruș, directorul acestei mari întreprinderi, fiind proaspăt venit la conducerea societății „Mica”, va căuta să îndeplinească acest mare neajuns care nemulțumește profund întreaga muncitorime din jurul Bradului.

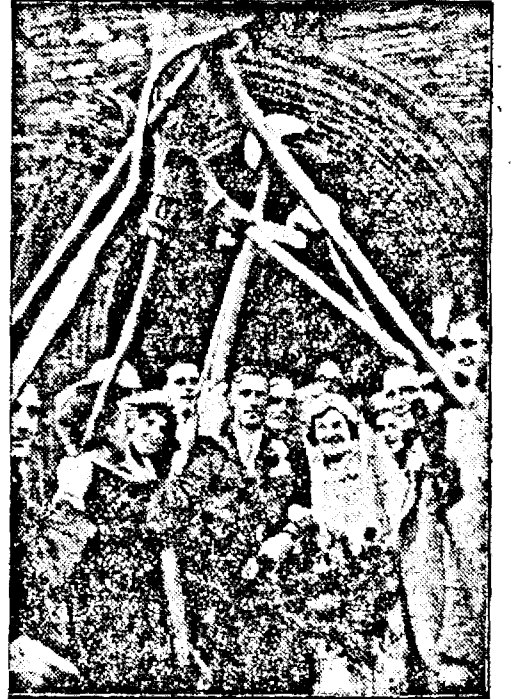
Cor.

După ce a părăsit Bucureștiul, ex-regele Zogu al Albaniei se urcă, urmând regina Geraldina pe bordul vasului cu care călătorește în căutarea unui domiciliu definitiv.

O simpatică franceză de 20 de ani, D-ra Anita Le Bel, și tânărul Maurice Gerry au câștigat anul acesta concursul elocinței ce se organizează regulat la Paris, armărit cu o deosebită atențiune de numeroșii amatori ai artei oratorice din Franța. Câștigătorii au primit cupa, după cum arată fotografia de mai sus din mâinile artistei de cinema Lillian Harvey.

În loc de săbil, măturătorii de stradă din orașelul englez Taunton formează „boltă” la ieșirea din biserică a cortegiului nupțial al popului lor.

INFORMATIUNI

— Cei cari primesc 3 numere consecutive din ziarul nostru, fără a le returna, îl considerăm de abonați.

NUMIRI, INAINȚĂRI ȘI TRANSFERĂRI DE FUNCȚIONARI ÎN ȚINUTUL TIMIȘ.

Comisia de numiri și înaintări de pe lângă ținutul Timiș, întrunită Joi dimineața, a aprobat următoarele numiri și transferări de notari: Arcadie Ionuș, transferat dela pretura Hălmașiu la prefectura Arad. Ion Tripon, transferat dela pretura Sântana la prefectura Arad. Ernest Popovici, agent de urmărire de percepție la Timișoara, numit impiecat la pretura Sântana. Gheorghe Joju, secretar comunal la Ineu, numit impiecat de plasă la pretura Ineu. Comisia a dat apoi avize de numiri de impiecați comunali în următoarele comune: Nădlac, Mândruloc, Sântana, Agadici, Ostrov, Denta, Bătești. De asemenea, comisia a dat aviz pentru definitivarea impiecatului stagiar Ion Popovici dela primăria Caransebeș.

— Pentru firmele cari achită impozitul pe cifra de afaceri în cursul lunii Iulie. Administrația financiară de indirecte din Timișoara aduce la cunoștință firmelor cari achită impozitul pe cifra de afaceri în cursul lunii Iulie că trebuie să depună fișa tehnică la administrația financiară.

— CASĂTORIE. Sâmbătă 22 Iulie ora 20 are loc la Biserica ort. română din Timișoara-Elisabetin ceremonia religioasă a d-lui Gheorghe Cristodorescu cu d-ra Victoria Bogdan, fiica d-nei și d-lui Iosif Bogdan, director școlar din Timișoara III, și sora d-lui George C. Bogdan, directorul gazetei săptămânale „Reșița.” Nuni vor fi d-na și dl. Dr. Ștefan Bonfiniu.

— Starea civilă la 20 Iulie. Născuți: Mărioara, fiica lui Vichentie și Olga Dirina; Maria, fiica lui Ludovic și Terezia Bela; Ioan, fiul lui Ioan și Prisca Vârnaș; Toma, fiul lui Francisc și Magdalena Dukay și Mircea Ionel, fiul lui Ioan și Iosefina Licareț. Decedați: Iosif Miko, de 5 luni; Paula Radu nasc. Herdiborsky, de 78 ani și Jarcu Bucovan, de 32 ani, din comuna Checia, decedată în Spital.

— Groaznica sinucidere a unui cătrân din Secusigiu. În comuna Secusigiu din județul nostru s'a înregistrat ieri noaptea o impresionantă sinucidere. Săteanul Mihai Țințoi, de 59 ani, și-a pus capăt zilelor, aruncându-se în calea unui tren, în dreptul kilometrului 306 dintre Satu Mare și Secusigiu. El a fost despiciat în chip oribil de roțile trenului. Alături de cadavrul său, s'a găsit o sticlă cu țuică, al cărei conținut era, pe jumătate, deșertat.

— DELA JUDECĂTORIA DE MUNCA. Cu ultima mișcare în corpul magistratilor, la Judecătoria de muncă din Timișoara, în locul celor doi judecători mutați, a fost delegat dl. judecător Escescu. Cei de al doilea loc, urmează a se completa prin detașare.

— Concertul tenorului Paul Mazilu. Dl. Paul Mazilu, cunoscut publicu în Timișoara, va da un concert vocal la Teatrul comunal din Timișoara, în seara zilei de 28 I. c. Tătarul tenor, va cânta bucăți din marii raegstri ai muzicii: A. Ponchielli, C. Brăiloiu, G. Dima, T. Dano, F. de Flotov, Fr. Schubert, Schu-

Piața cerealelor la Timișoara

Grâu de 78 kg. la Hl. cu 2%	395.—
Grâu de Torontal	400.—
Secară nouă	340.—
Porumb	425.—
Ovăz vechiu	500.—
Orz de regat	320.—
Făina	800.—

Prețurile de mai sus se înțeleg ab gara sau portul Timișoara cu excepția orzului de regat care este ab stația de încărcare.

bert—Melichar, G. Puccini, G. Donizetti, A. Ponchielli, C. Brăiloiu, G. Dima, T. Breduceanu, S. Drăgoi și E. Monț a. La pian, dl. prof Leo Freund.

— CADAVRU PESCUIT DIN BEGA. Din canalul Bega a fost pescuit ieri seară la orele 20, la o mică distanță de podul Modoșului, cadavrul tânărului Szell Alexandru, în etate de 20 ani, din str. Emanuil Gojdu 14. Din ordinul autorităților, cadavrul a fost transportat la morgă.

— I s'au furat ghetetele și hainele. Poliția gării Domnița Elena a primit reclamația elevului Sokol Constantin, dela școala de mișcare CFR., care se plânge că i-au dispărut din căminul Gării o pereche de încălțăminte și diferite obiecte de îmbrăcăminte. Cazul e în cercetarea poliției.

— O BĂTRÂNĂ DE 67 ANI CALCĂTĂ DE O MAȘINĂ. Eri la amiază, pe la orele 12.30, mașina 1850 Tms., condusă de șoferul Ciomă Iosif, venind cu viteză din cartierul Cetate spre gara Domnița Elena, a lovit-o pe Rockler Albina, o bătrână de 67 ani, din str. Justinian, cauzându-i grave leziuni la cap. Cu aceeaș mașină a fost transportată la sanatoriu Bega, unde i s'au dat primele ajutoare medicale. Poliția cercetează cazul, pentru a stabili responsabilitățile.

— Trăsură lovită de un autobus CFR. Autobusul CFR. cu No. 15.778 București, condus de șoferul Alexandru Nicola a lovit căruța lui Țil Iacob, din str. Fröbl 26. Accidente de persoane n'au fost. Trăsura a suferit mici stricăciuni. Cazul se cercetează.

— PENTRU POSESORII DE PERMISE DE CONDUCERE. Toți posesorii de permise de conducere pentru automobile, motociclete și auto-tractoare, primite dela autoritățile polițienești sau minister, sunt invitați a se prezenta la Cercul de Recrutare Timiș-Torontal, la biroul Mobilizării, personal, cu permisele de conducere, pentru viza lor. Cei ce nu se vor prezenta până la data de 15 August ert. vor fi urmăriți, iar permisele de conducere anulate.

— NUMEREA COMISIEI PARITARE A OFICIULUI DE PLASARE DIN TIMIȘOARA. Ministerul Muncii, prin decizia No. 26.212 a numit ca membri în comisia paritară a Oficiului de plasare al Statului, pe timp de 2 ani, pe următorii d-ni: președinte Gheorghe Roșcaban; membri patroni Alexandru Bossel, Eugen Lendvay și Simion Guțiu; membri salariați Iovită Ioan, Bozgan Dimitrie și Iahn Filip.

La băile Călimănești își petrece vacanța de vară d. avocat Dr. Ioan Subțire distinsul intelectual bănățean.

Dl. Dr. Hădan, președinte al Curtii locale ad-tive află în concediu al Curtii locale Moldovei.

Știri din Oravița

Funcționarii dela primăria Oravița, în frunte cu primarul dl. ing. Petru Corneanu, au donat leaful lor pe o zi pentru înzestrarea armatei.

Deasemenea și Uzina „Electrică”, pe lângă leaful funcționarilor pe o zi, a mai donat suma de 20.000 lei, pentru înzestrarea armatei.

Societatea de vânatoare „Cerbul” al cărei președinte este dl. ing. Petru Corneanu, primarul orașului, a donat suma de 3000 (trei mii) lei pentru înzestrarea armatei.

În ritm accelerat Oravița tinde a se moderniza și înfrumuseța; câteva înfăptuiri sunt în curs de realizare.

Printre alte realizări proiectate de primăria Oravița-Montană, s'a prevăzut și un proiect de plan pentru amenajarea pieței I. C. Brătianu din fața bisericii ort.-rom.

Asupra acestui punct, cu altă ocazie vom mai reveni, întrucât urmează ca din această piață în care Sâmbătă este loc de desfacere pentru carne, a se face un parc.

Deasemenea așteaptă aprobarea Rezidenței și proiectul pentru construirea unei fântâni automate pentru alimentarea cu benzină și tot combustibilul necesar autovehiculelor la str. Regele Carol II, lângă brutăria „Bilogoe”.

Nepotul căpește soția unchiului?

Pășania unui grădinar care a vut să facă om de treabă dinte'un fost pușcăriaș

Timișoara, 21. — Acum câțva timp a ieșit din închisoarea penitenciarului local, tânărul Aurel Hondrea, un șofer de vreo 26 ani, care-și ispășise pedeapsa ce o primise pentru diferite isprăvi săvârșite pe teritoriul orașului nostru.

Grădinarul Petrovici Ilie, căruia fostul pușcăriaș îi era nepot, vrând să facă din el om de ispravă, l-a angajat ca lucrător, la grădiniaria sa din Bulevardul Eroilor dela Tisa.

Fostul pușcăriaș care deprinsese meseria de grădinar în timpul detențiunii, se arăta vrednic la lucru, dar nu renunțase la năravurile lui urâte.

Intr'o bună zi ia la bătaie pe un alt angajat al grădiniariei, anume N. Pantelie, de 19 ani și pe mătușă-sa, care sârise în ajutorul victimei. În răitul pușcăriaș n'a cruțat nici pe cel ce-i dăduse pâine

și azil, pe unchiul care doria să-l schimbe în om de ispravă.

N'a trecut mult dela această întâmplare și într'o zi, nepotul bătaș dispăre fără urmă, odată cu soția grădinarului.

Mai târziu, spre marea lui surprindere, grădinarul Petrovici constată că i-au dispărut 5000 lei dela grădiniarie și alți 16.000 lei, dela locuința sa din str. Nero No. 9.

Credința grădinarului este că nepotul a reușit să-i corupă soția, indemnând-o să fugă cu el în lume, după ce i-au luat toate economiile.

Orice încercare de a da de urma celor doi fugari a fost zadarnică, dar bietul grădinar mai speră încă într'o întâmplare care să-i aducă, la căminul părăsit, soția pe care o iubea ca ochii din cap.

O țevă uriașă strivește pe un muncitor al Fabricii de bere

Timișoara, 21. — Muncitorul Onody Ludovic, în etate de 50 ani, cu domiciliul în Colonia Crișan Nr. 167, angajat al Fabricii de bere din localitate, a fost victima unui grav accident de muncă.

Împreună cu un alt muncitor, Onody lucra de demontarea unei piese de țevărie, de proporții mai mari.

Ne fiind destul de precauți, la manipularea țevilor, una din ele a căzut pe muncitorul Onody Ludovic, care s'a ales cu fractura ambelor mâini și grave leziuni

interne.

Celălalt muncitor, observând pericolul ce-l amenință a reușit să sară la timp, din calea țevii care era cât pe-aci să-i atingă.

Victima accidentului a fost transportată cu Salvarea la sanatoriu Bega, unde i se dau îngrijirile necesare. Deși rănilor-i sunt destul de serioase, se speră că muncitorul Onody se va vindeca încurând, putând să-și reia lucrul.

O bandă de țigani tâlhari capturată de poliția timișoreană

Timișoara 21. — De un timp încoace, populația cartierelor mărginașe ale orașului nostru, precum și cea din satele apropiate era terorizată de o periculoasă bandă de tâlhari.

Strădanile poliției locale, — în fruntea căreia se găsește energicul chestor d. Ovidiu Gritta — de a pune mâna pe îndrăzneții tâlhari au fost încununată de succes.

Membrii bandei, alcătuită din trei țigănci, „cliente” obișnuite ale poliției din Timișoara, și anume: Boț Maria, Boț Aranca zisă Liubi, Boț Maria senior, Kis Ghizela și țiganii Ioan Boț, Bela Boboci și Lazăr Nicola au fost arestați.

Prada adunată din furturile săvârșite o depozitau, de obicei, în pădurea de lângă vama Buziașului, căci în colonia Kunst unde își au domiciliul tâlharii, se simțeau în pericol. Ascunzătoarea lor adăpostea tot felul de lucruri casnice, obiecte de preț și tot ce le-a căzut în mână îndrăzneților tâlhari.

Felul de a opera era foarte simplu: la locul unde aveau să dea lovitura, cei 3 țigani tâlhari, va răsufli ușurată, căci rea casei respective, la pândă. Odată spargerea comisă, ei lăsau obiectele furate țigăncilor, iar pentru a nu fi prinși, se refugiau din oraș într'un sat din apropiere. Ne fiind bănuite, țigăncile duceau prada la locurile unde se găseau ascunzătorile bandei.

Victimele țiganilor tâlhari sunt destul de numeroase. Astfel, au fost jefuiți, următorii: Zimmer Ioan, din strada Carpați 50, de obiecte în valoare de 15—20.000 lei; Zeelik Iolanda, din Calea Girocului 9, de lucruri casnice în valoare de 10.000 lei; Socaci Ion, din Calea Girocului, de diferite ustensile casnice în valoare de 2500 lei; Mladin Alexandru, din strada Renașterii 21 de 5000 lei; Maria Ardeleanu, din strada Kimmel 7, de

4000 lei; Voivodescu Elisabeta, din comuna Remetea, de obiecte în valoare aproximativă de 7000 lei.

Cercetările în curs ale poliției, precum și a Legiunii de jandarmi, care va urmări loviturile spărgătorilor în comunele din județul nostru, vor întregi lista celor păgubiți de bandă.

Populația terorizată atâta vreme de țigani tâlhari, va răsufli ușurată, căci odată cercetările terminate, ei vor fi înaintați instanțelor judecătorești pentru a-și primi pedeapsa pe care o merită.

Accident de circulație fără urmări grave salveze un copil distrat

Timișoara, 21. — Piața Bădea Cârțan, din cartierul Fabrică, a fost azi dimineață teatrul unui accident de circulație, din fericire fără nicio victimă, datorită prudenței șoferului.

Pe la orele 6.45, șoferul Broder Francisc conducea taxiul 1165 Tms, prin piața Bădea Cârțan.

În acelaș moment, un copilăș cu un coșuleț în mână vreoia să treverseze piața. Copilașul neatent n'a văzut mașina și nici n'a auzit sunetele sperate ale claxonului. Accidentul era inevitabil, dacă în aceeaș clipă, șoferul, care și-a dat seama de pericolul situației, n'ar fi virat brusca.

Copilul a fost salvat, dar mașina s'a izbit de un pom, alegându-se cu câteva stricăciuni neînsemnate.

Iată cum, datorită prezenței de spirit a șoferului, viața unui copil nevinovat a fost cruțată.

ULTIMA ORA

Violente discuții în Senatul american

Statele Unite nu se pot izola în cazul unui războiu european

Președintele Roosevelt a cerut categoric revenirea asupra legii neutralității

Vărsarea de sânge nu va fi împiedicată

— scrie presa germană —

WASHINGTON, 21. (Rador). Havas transmite: După informații din culoarele congresului conferința de Marți de la Casa Albă ar fi fost furtunoasă și în deosebi între Roosevelt și Hull de o parte, și senatorul Borah de altă parte s'au produs vii schimburi de cuvinte.

După ce Președintele Roosevelt și Hull, șeful Departamentului Externelor au făcut o expunere a situației din Europa, senatorul Borah a luat cuvântul spre a înfățișa o situație cu totul deosebită. Liderii democrați și republicani declarând că nu pot cere senatului să revină asupra hotărârii sale. Președintele Roosevelt și-a exprimat dorința ca dl. Barkley fruntaș democrat să dea o declarație obligându-se să recunoască într-o ședință publică a Senatului, că Senatul poartă întreaga răspundere în chestiunea neutralității, senatorul Borah a intervenit atunci, protestând și afirmând că Senatul este răspunzător, căci nu suntem conștii de Hitler.

Președintele Roosevelt a anunțat apoi intenția sa de a ridica problema în public, iar senatorul Borah a răspuns că primește sfidarea. Un violent schimb de cuvinte s'a produs apoi între d-nii Hull și Borah, primul declarând că anumite reflecții ale d-lui Borah sunt de natură a atinge prestigiul său.

CE SCRIE PRESA AMERICANĂ

New-York, 21. (Rador). „Times” scrie că argumentele invocate de Roosevelt și Hull au găsit un mare răspuns în majoritatea țării. Ziarul arată imposibilitatea Statelor Unite de a se izola în caz de război și adăugă că America nu ar putea rămâne indiferentă într-o conflagrație care ar pune în joc toate temelile pe care se ridică societatea americană.

„New York Herald Tribune” susține deasemenea teza președintelui Roosevelt.

O NOUA CAMPANIE A PREȘEDINTELUI ROOSEVELT

Paris, 21. (Rador). Ziarele franceze comentează amânarea discuțiilor asupra revizuirii legii americane a neutralității.

„L'epoque” anunță, că președintele Roosevelt va întreprinde o campanie în toată America spre a convinge populația de dreptatea tezei sale.

La „Republique” scrie că toți americanii se vor regăsi ca un om, la spatele Președintelui Roosevelt. Până atunci ne vom pune cu mai multă inimă la lucru, fără a aștepta ajutorul din toate punctele ale orizontului.

DE ASUPRA EUROPEI PLUTEȘTE PRIMEJIA RĂZBOIULUI

Berlin, 21. (Rador). Amânarea de către congres a legii neutralității, constituie în-

frângerea cea mai simțitoare pe care a suferit vreodată Președintele Roosevelt — scrie „Berliner Lokalanzeiger”. Dl. Roosevelt a pierdut cel puțin provizoriu partida, iar legea neutralității îi va servi drept cuvânt de ordine pentru viitoarea campanie electorală.

Lozincă va fi următoarea: Deasupra Europei și a lumii plutește primejdia războiului. Vărsarea de sânge nu va fi împiedicată dacă poporul american nu acordă președintelui său depline puteri, care să-i îngăduie a livra material de război Angliei și Franței. Dacă războiul nu izbucnește, Președintele Roosevelt va putea afirma în fața popoului american că el este acela care l-a împiedicat. Toate acestea — încheie ziarul — arată jocul care a fost dus noaptea de Marți în lupta pentru problema neutralității.

Numeroase condamnări la Tribunalul Militar

Timișoara, 20. — Tribunalul Militar în complexul d-lor: Maior Boulescu Mihai și Căpitan magistrat Dinulescu Nicolae ca judecători, ministerul public fiind reprezentat prin dl. Capitan Ouatu Gh., iar grefier de ședință fiind dl. Dimulescu, a judecat 26 cazuri de posedări de armă fără autorizație. S'au adus următoarele sentințe: Au fost condamnați la câte 500 lei amendă penală și 100 lei cheltueli de judecată confiscându-li-se armele, următorii: Viorel Achim din Zăguzeni; Puiu Trandafir din Ruginoasa; Moraru Nicolae din Glimboca; Gavrilă Mutașcu din Pojejena de jos și Pavel Stoicovici tot din Pojejena de jos.

Au fost condamnați la câte 1000 lei amendă și 100 lei cheltueli de judecată

următorii: Kler Gaspar din Lovrin; Adam Cioloca din Ghertiniș; Ion Baluta din Dalboșeț; Musteți Vasile zis Pricaz din Ramna-Căraș; Ajoagă Boris din Vasiova și Anton Mayer din Hodoni-Timiș.

Au fost condamnați la câte 300 lei amendă penală și 100 lei cheltueli de judecată, rămânând armele confiscate: Trăilovici Ioan din Iablanța; Petru Cărciu zis Malgea din Zorlencior; Petru Ban din Soceni și Ionoșel Constantin din Obad.

Au fost achitați de orice penalitate: Iosif Borchescu din Rudăria-Căraș; Anton Grindeanu din Ocna de fier; Toma Turnea din Bolvașnița-Severin și Nicolae Papeș din Dragșina-Timiș.

Anglia va trimite noi instrucțiuni la Moscova

Londra, 21. (Rador). — În cercurile diplomatice s'a declarat Joi dimineața că guvernul britanic continuă să studieze raportul ce a primit din partea d-lui Seeds cu privire la ultimele întrevederi cu dl. Molotov. În curând vor fi trimise noi instrucțiuni.

Mare trafic de devize în Capitală

Numeroși medici vor fi dați în judecată

București, 21. (SIR.) — Parchetul a deschis acțiune publică contra unui număr de zeci de persoane, „implicate în afaceri de trafic cu devize, între care o serie de medici, cari au dat certificate de complezență pentru obținerea devizelor. Deasemenea s'a deschis acțiune și contra proprietarilor Societății de turism „Mercur” din Calea Victoriei, condusă de Atanase Cociu și Ionel Alschek.

Se cercetează de asemeni pentru a se afla numele membrilor comisiei valutare, cari au dat aprobările respective continuându-se cercetările pentru descoperirea unei noi serii de medici, cari au mai dat certificate de complezență.

Manevrele rusești din Marea Baltică au luat sfârșit

Moscova, 21. (Rador). — Flota din Marea Baltică compusă din 50 vase de război, s'a înapoiat în portul Leningrad, terminând manevrele ce a făcut timp de trei zile între Kronstadt și insula Sotland.

Un tânăr excroc capturat la Timișoara

Cei înșelați de el să-și înainteze reclamațiile chesturei de poliție

Timișoara, 20. — A fost prins de poliția locală individul Că t a P r o c a, un tânăr de 20 de ani care se dădea drept turist și student în politehnică, referindu-se la diferite persoane marcante cu cari se dădea rudenie, a înșelat buna credință ca mai multor timișoreni, mai ales comercianți, dela, cari a stors diferite sume de bani. Sunt invitate victimile să se prezinte cât mai urgent la șeful biroului judiciar al poliției Timișoara, Cetate spre a depune plângerile și preten-

Contele Csáky desminte zvonurile tendențioase

răspândite în Ungaria și streinătate după care

Germania nu este prietena Ungariei

Cine caută să tulbure raporturile amicale dintre cele două țări

BUDAPESTA, 21. (Rador). Contele Csáky ministru de externe în cursul unor declarații făcute agenției telegr. ungare, a protestat în termeni energici în contra anumitor încercări făcute în Ungaria, în scopul de a se crea în opinia publică un curent defavorabil Germaniei. Se încearcă

să se răspândească ideea că Germania nu este prietena sinceră a Ungariei și că în caz de război ea ar urma să fie învinșă.

Contele Csáky a declarat că aceste manevre bazate pe informații mincinoase nu corespund sentimentelor ungarilor și mem-

brilor guvernului, ele fiind totodată impotriva intereselor maghiare. Dl. Csáky a terminat afirmând că va face uz de toate mijloacele legale ce-i stau la dispoziție față de toți acei cari caută să tulbure raporturile amicale dintre Ungaria și Germania.

MOARTEA UNEI MATROANE

Joi, 20 Iulie a încetat din viață la Timișoara după grele suferinți vâd. Paulina Dr. Radu, născută de Herdiborszky, la vârsta, de 78 ani. Răposata e plânsă de fiica ei, D-na Dr. Elisabeta Radu, cunoscuta medică de copii. Înmormântarea are loc Vineri 21 Iulie ora 18 din locuința dispărutei, circ. III, Str. Doja 44-a.

Citiți ziarul „DACIA”